

ЭОЖ 373.54-37.02-371.385.4

Ә.Д. Ғалымова

Семей қаласының Мемлекеттік медицина университеті,
Қоғамдық денсаулық сақтау және информатика кафедрасыОҚЫТУДЫ АҚПАРАТТАНДЫРУ ПРОЦЕСІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ
ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ

Тұжырым

Бұл мақалада информатика пәнін оқудың және оқытудың әдісі – тәсілдері қарастырылған; қазіргі заманғы нақты ғылымның өзекті мәселелері көтерілген. Зерттеліп отырған мәселелер толығымен талданып, жан – жақты қозғалған.

Негізгі сөздер: ақпараттандыру, информатика, әдістеме, зерттеу.

«Қазіргі заманда жастарға ақпараттық технологиямен байланысты әлемдік стандартқа сай мүдделі жаңа білім беру өте қажет» деп, Елбасымыз Н.Ә. Назарбаев атап көрсеткендей жас ұрпаққа білім беру жолында ақпараттық технологияны оқу процесінде оңтайландыру мен тиімділігін арттырудың маңызы зор. Ғылым мен техника дамып адамзат қоғамы жаңа ғасырдың табалдырығынан қадам басып отырған кезеңде оқушыларға белгілі көлемде білім дағдыларын меңгертумен қатар, оларды зерттеушілік бағытта жан-жақты дамыту – бүгінгі күннің басты талабы. Оқытуды ақпараттандыру процесінде жаңа технологияны пайдалану арқылы оқушылардың теориялық білімін жан-жақты дамыту, оқушыларды ынталандыру негізінде ойлау қабілетінің ұшқырлығын дамыту, өз бетімен білім алуға үйрету қоғамның қарқынды дамуының бірден-бір жолы – білім беру жүйесі болып табылады.

«XXI ғасыр ақпараттық қоғам қажеттілігін қанағаттандыру үшін, білім беру саласында компьютерлік техниканы, интернет, телекоммуникациялық желі, электрондық құралдарды және мультимедиялық электрондық оқулықтарды оқу процесіне тиімді пайдалану арқылы білім сапасын көтеретін ұрпақ тәрбиелеу». Сондықтан ақпараттандыру процесінде әрбір ұстаз алдына зор міндет жүктеуі қажет, яғни мұғалім бала жанына терең бойлап, оның ынта қабілетін оята біліп, жан-жақты ашып, әр оқушыны жеке тұлға ретінде шығар биігіне жетелей біліп, ғылыми негізінде өз бетінше жұмыс істеуге дағдыландыра отырып, қабілетіне қарай зерттеушілік жұмыспен шұғылданыуына дайындайды, даралық білімділігі мен бейімділігін қалыптастырады. Оқушының белгілі бір іс-әрекетке бейімділігі бала кезінен-ақ белгілі болады. Бейімділік, қабілет дегеніміз – бұл адамның белгілі бір іс-әрекетімен айналысуға бетбұрысы, оған көңілінің аууы, яғни оянып келе жатқан қабілетінің алғашқы белгісі. Сондықтан бала кезде байқалған бейімділіктердің келешекте олардың қабілеттерінің көрсеткіштері екендігін ұмытпай, дер кезінде көре білу, дамыту әрбір ұстаздың міндеті.

Қабілетті балалар көбінесе шапшаң, тез ойланып, көп көлемде білім меңгеретін, оны ұмытпай ұзақ уақыт жадында сақтайтын, алдына қойған мақсатын қалайда орындауға тырысатын, қиял күші басым болып келеді. Қабілетті оқушыларды ерте айқындау, оларды тәрбиелеу оқытудың ақпараттандыру процесін жетілдірудегі негізгі міндет болып табылады. Арнайы бағдарға оқыту тәсілінің негізінде зерттеуші балалар мен оқушыларға тәжірибелік көмек көрсету, психо-

диагностикасын жүргізу, қабілеттерін зерттеу арқылы жақсы нәтижелерге жетуге болады. Оқушылардың дүниетанымын кеңейту, зерттеушілік қызметке баулу, ізденушілік қасиеттерін жетілдіруде сыныптан тыс жұмыстарды жүргізудің маңызы зор. Сонымен қатар, оқушылардың қабілеттерін арттыруда, логикалық ойын пайдалану үшін және зерттеушілік қызметін жандандыруда жаңалық ашуға жетелейтін жолдың бірі – өздігінен тапсырма құрастыру. Тапсырма құрастыруда жеңіл түрінен бастап, біртіндеп күрделендіре түскен пайдалы. Қабілетті оқушылардың даму дәрежесі есеп шығаруда, жаттығу, тапсырмалар орындауда байқалады. Кез-келген тапсырма орындау оқушыдан үлкен еңбекті, ерен күшті, табандылықты, төзімділікті, сенімділікті талап етеді. Оқушыны зерттеушілік іс-әрекетке бейімдейтін, ақыл-ойын дамытатын құрал – логикалық қызықты тапсырмалар, стандартқа сәйкес тәжірибелік тапсырмалар, қиындығы мол олимпиадалық тапсырмалар, ережелерді дәлелдеу т.б.

Қорыта келгенде, оқушылардың ойлау қабілетін дамытып, өздігінен жұмыс істеуге баулу, өз ойын тұжырымдауға дағдыландыру болғандықтан сабақ барысында кеңінен соңғы уақытта деңгейлеп, дамыта оқытудың модульдік әдісін жиі пайдалану тиімді. Бұл әдіс педагогика ғылымының докторы, профессор Ж.Қараевтың тұжырымдамасы негізінде жасалған. Жаңа тақырыпты оқушылар зерттеушілік ізденіс үстінде өздігінен меңгеруі қажет. Сондықтан мұндай сабақтарда оқушылардың ынтасын, белсенділігін арттыру үшін оларға жоғарыда көрсетілген талап-міндеттер қойылады. Бүгінгі ақпараттандыру заманында жеке тұлға, яғни дарынды, зерттеушілік тұлға қалыптастыру білім мен тәрбие берудегі мемлекеттік істің ең маңыздысы болып отыр. Міне, сондықтан 12 жылдық оқытуға көшу шығармашыл, зерттеуші тұлға дамытудың бастамасы деп ойлаймын.

Әдебиеттер:

1. «12 - жылдық білім беру» республикалық ғылыми – әдістемелік және ақпараттық – сараптамалық журналы, №6. - 2007.
2. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін 2015 жылға дейін дамыту бағдарламасы;
3. Жексенбаева Ү.Б. Оқушылардың ғылыми – зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру. Алматы – 2005ж.
4. Қараевтың Ж.А. «Білім беру процесіндегі танымдық әрекеттің белсенділігі». Алматы: Жазушы: 2005. - 146 бет.

Резюме
РАЗВИТИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ УЧЕНИКОВ
В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНФОРМАТИЗАЦИИ

А.Д. Гальимова

Государственный медицинский университет города Семей

В указанной статье рассматриваются проблемы изучения и преподавания информатики; поднимаются актуальные проблемы современной точных науки. Исследуемые проблемы подвергнуты всестороннему и полному анализу.

Ключевые слова: информатизация, информатика, методика, исследование.

Summary
THE DEVELOPMENT OF RESEARCH CAPABILITIES OF STUDENTS
IN THE PROCESS OF EDUCATION INFORMATIZATION

A.D. Galymova

Semey State Medical University

The given article is dedicated to teaching the methodology of Informatics. The article deals with actual problems of this direction. The given theme has been revealed. The article meets scientific – methodological requirements.

Key words: Informatization, informatics, methods, research.

УДК 616.311.-08

С.М. Сыздыкаева

**Государственный медицинский университет города Семей,
 Кафедра стоматологических дисциплин**

**ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ СОЛКОСЕРИЛ ДЕНТАЛЬНОЙ АДГЕЗИВНОЙ ПАСТЫ
 В ПРАКТИКЕ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ**

Аннотация

Клинический эффект достигнут у 75% больных, что является основанием для рекомендации солкосерил дентальной адгезивной пасты к использованию в терапевтической стоматологии.

Ключевые слова: патология слизистой полости рта и пародонта, солкосерил дентальная адгезивная паста, комплексное лечение заболеваний полости рта, противовоспалительное, регенерирующее и обезболивающее действие, эффективность лечения.

Актуальность. Среди стоматологических заболеваний патология слизистой полости рта и пародонта занимают особое место и являются проблемами века, так как распространенность данных патологии весьма велика. И поэтому, стоматологическая помощь, являясь одной из самых массовых специализированных видов профилактики и лечения, нуждается в постоянном совершенствовании.

В разработке средств при лечении заболеваний пародонта и слизистой полости рта особое внимание уделяется местному применению противовоспалительных и антибактериальных препаратов.

Целью настоящего исследования являлась изучение терапевтического эффекта дентальной адгезивной пасты Солкосерил компании “MEDA” (Швейцария) в комплексном лечении заболеваний полости рта. Сегодня стоматологическая общественность имеет возможность познакомиться с новой лекарственной формой, обладающей выраженным противовоспалительным, эпителизирующим и обезболивающим действием - адгезивной пастой Солкосерил.

Солкосерил – стандартный депротеинизированный экстракт из крови телят, содержащий аминокислоты, оксикислоты, дезоксирибозиды и полипептиды с молекулярной массой около 3000 Д. Он способствует утилизации кислорода за счет активизации ферментов – сукцинатдегидрогеназы и цитохромоксидазы, усилению

дыхания в митохондриях, снижению содержания неэтерифицированных жирных кислот в крови, поэтому с успехом применяется при многих заболеваниях для ускорения регенерации тканей. Под действием Солкосерила® уменьшается спазм артерий и артериол, происходит рост новых коллатеральных сосудов, улучшается трофическая функция организма, ускоряется утилизация кислорода мышцами, нормализуется содержание молочной и пировиноградной кислот, он усиливает пролиферацию и миграцию фибробластов, повышает синтез коллагена.

Солкосерил дентальная адгезивная паста (СДАП) является комбинацией активного вещества Солкосерила® (2,125 мг/г) и полидоканола (10,0 мг/г) на связывающей основе. Форма выпуска: в тубах по 5г.

Поверхностный анестетик полидоканол обладает обезболивающим действием, наступающим сразу после применения пасты и продолжающимся в течение 2 – 6 часов. Основа пасты, состоящая из желатина, пектина и карбоксиметилцеллюлозы, образует устойчивую защитную пленку на слизистой оболочке и защищает её от ротовой жидкости и микрофлоры.

Отличительной особенностью данной пасты является то, что она длительное время сохраняется на поверхности слизистой оболочки полости рта, что обеспечивает пациента пролонгированным эффектом от действия СДАП.